

МОДУНАВКА.

№ 51.

Београдъ 31. Децембра.

1846.

ЗИМА.

Свієгъ пада и вѣтрина хуча,
Благо томе тко се садъ немучи,
Већъ у миру онъ благуе жудно,
Што је негда задобио трудно.
Небои се циче ни фортуне,
Нит' је яда, нити кога куне.
Кадъ међава одъ свуда запуца,
Да каменъ и дрвеће пуца,
Наслађава е' тихијемъ покојомъ.
Са женицомъ и дѣчицомъ својомъ.
Весео је и срце му пъва,
Ерь одъ глади онъ сада незѣва.
Ућешъ ли му у пространу кућу,
Ил' у стањ, ил' у собу врућу,
То ћешъ видит' свако изобилъ
И благословъ, ков небо шилъ.
Све је чисто, уређено, красно,
Нит' је чему мане наћи ласно.
Свачега му Богъ дао за доста,
Има чиме дочекати госта:
Ерь онъ зяла продао ніе,
Кадъ с' посао око главе віс. —
Но ткос' оно по међави гури,
А безъ капе глава му се пури?
Оно ти је ленъштина убога,
— Смакао се са свѣста тога! —
Нит' је им' нит' ће имат' среће,
Ерь је ево долјо веће.
Кадъ се оре, жанъ и скупљава,
А онъ онда по найболѣ спава;
Све што има даде у меану,
На садъ незна на коју ће страну.
Већъ је туца и у прси бје:
„Сиротиню да те Богъ убије!“
Ал' залуду све су твоје муке,
Ерь су краве окапале руке,
Што с' немичу кадано је време,

На веб' было те вике големе.
И крива је твоя памет побро.
Ерь нестон на свомъ мјесту добро! —

Иванъ Илић Ресничанинъ.

УМИРУЋИ ОТАЦЪ.

Сунце је већъ давно зашло было, и после
жаркога дана слѣдовало је прекрасно вече. У
то доба гледаше добродушни сеоски свеште-
никъ крозъ прозоръ свое лѣтне кућице, под-
крѣпљаваюћи старе и изнемогле прси свѣжакъ
вечерњимъ воздухомъ. Не далеко одъ себе уг-
леда некогъ младогъ човека, управъ къ ињму
идућа съ печалнимъ лицемъ и заплаканима очи-
ма; гледаюћи на ињгову сполашњост, морао
бы помыслити, да је тѣлесно здравъ, но да га
некаква душевна бола узнемирије.

Назове ми добро вече, и маши се руци,
говорећи: „Господине отче, можешъ ли поћи
са мномъ до оближића села? Отацъ ми лежи
на самрти. Твой ће га разговоръ у последићимъ
часу утѣшити.“

Свештенакъ поће за младићемъ; дошавиши
у село уђу у једну малу низку кућицу. Умиру-
ћи старија лежаше на худој постельи и све
остало показываше на найвећу сиротину. „Го-
сподине, рече млади човекъ, наше је станъ са-
свимъ поремећено; но не збогъ наше крвице:
тome је узрокъ болесть мoga родитеља, мы бы се
и последићи ствари драговольно одрекли, само
кадъ бы ми бабо оздравио.“

Свештеникъ баци погледъ око себе; ништа
боље ніе видio, осимъ брадве и тестере, коя је о
виду висила. Толика бѣда и сынъ клечећиј предъ
постельомъ умирућегъ отца, силно му трону ср-

це. Напослѣдакъ окрене се старцу и рече: „Буди юнакъ, добрый човече, и благодари Богу, што оставляшъ овай свѣтъ, гдј нишиша друго осимъ жалости уживао.“ „Шта говоришъ, отче, о жалости,“ одговори старацъ слабымъ, али доста яснимъ гласомъ; „я самъ живио спокойно и задовољно и никада се нисамъ тужио на мою судбу. Докле самъ могао владати рукама и мојомъ брадвомъ и тестеромъ, дотле самъ съ радосћу јо мой заслуженый хлѣбъ. Боль ни-самъ никада желio. Радио самъ до умора, јо самъ до ситости и спавао самъ сладко и спокойно. Често самъ видio богатирце како живе, али я нисамъ нњиовой срећи завидio; јрь самъ имао прилику видити, да нњи чешће болесть походи, него наше сиромахе. Я самъ био истина сиромахъ, но весео и здравъ до мое прве болести, коя је може быти и последња. Ако ми Богъ поврати здравље, то ћу опетъ спокойно и радостно приступити къ послу, докле ме годъ неодзове благий Богъ.“

Свештеникъ помисли, да ће га извѣстіе о близкој смрти, коя човека одъ свио жалостїй ослобођава, ублажити, и да ће му надежда на животъ вѣчнй служити за утѣху у нјговой патњи; и како види, да му се край живота приближуе, почне га по дужности на то приу-готављавати.

„Я видимъ, да ти је патња мила била; но при свемъ томъ треба да се понизно подвр-гнемъ воли Божијој.“

„Знамъ,“ продужи старацъ, „да смо мы ста-ри дужни учинити мѣсто младима и небоимъ се смрти. Умѣо самъ живити, а умѣтћу и умрети. Осѣћамъ већь, да ми се конацъ приближуе.“

Добрый сынъ у жалости за отцемъ, поли-ваše свое младо лице потокомъ суза.

„О твомъ сину,“ настави свештеникъ, „я ћу бригу водити. Онъ ми се види прекрасанъ дѣčko.“

„Заиста господине отче, у нјговимъ здра-вимъ рукама носи онъ богатый капиталъ, кој га неће довести до срама а особито съ Божијомъ и вапномъ помоћу.“

Затимъ скрети руке и погледи горе. У то време последњи зраци заходећега сунца падну крозъ малый прозоръ кућице на лице умиру-ћега.

„Господь зове!“ рече усилњимъ гласомъ. „Поштъ једномъ мой благословъ, любезно дѣте.“

Подигне руку, но она му одъ немоћи опеть клоне; неутѣшный сынъ узме јо обѣручке, и принесе ње нњој свое сузама поливено лице.

Кадъ је принео лице, већь му се отчина душа съ тѣломъ разстала, но јоштъ је заостао изражай небеснога спокойства на нјговоме бледоме лицу.

Сывѣ загрли драгоценне остатке свога родитеља, умишаюћи њи сузама.

Свештеникъ пораженъ овимъ трогателнимъ позоријемъ, стаяше као окаменѣње.

Онъ је живио као мудрацъ, рече самъ у себи, и умро је као правый християнинъ! При свемъ томъ, био је може быти у животу презрење одъ богаты, који се незнају ползовати животомъ, но при разстанку одъ нѣга падају у очајиње.

Евтимије Аврамовићъ.

ПРОСІАКЪ.

Пре краткога времена куџне нетко држу-ћомъ рукомъ у вароши Ф— на врати једне сиро-те, болестне удовиџе; болестна жена викне: „унутра“. Јданъ истина просто ал' чисто обу-ченъ човекъ са изнемоглымъ одъ туге лицемъ отвори врата и сасвимъ смиренымъ гласомъ, да се једва чути могло, запроси милостију.

Удовица како сиротињомъ, тако и својомъ дугомъ болесћу погружена, уздане дубоко и прослови: „Боже мой, и сама нишиша немамъ, а шта ћу другомъ да дадемъ?“ — Просіајкъ се окрене, отиде, и сасвимъ полагано затвори врата.

После неколико сатиј закуџа опетъ нетко на врати, сирота болестница дигне се, слабымъ гласомъ викне: „унутра“ и истый онай човекъ појави се опетъ; „ахъ за име Божије! та немогу вамъ нишиша дати, јрь и сама нишиша немамъ.“

Просіајкъ полагано приступи, и мучећи на столу, који је столо поредъ кревета болестнице, изпразни свое цепове, који су хлѣбомъ напуњени били, а пријода и нешто ситни новаца одъ разне вредности, затимъ са сузнимъ очима и рукомъ на столъ показуюћи проговори: „то је за вась!“ на се бразду удали изъ собе, нечекаоћи благодарностъ.

Овай човекъ је заиста редкиј примѣръ благороднога човека! —

Н. Н.

(съ Грчкогъ.)

1. Благородной и храброй души све су природне ствари красне, па и тай важный последнији часъ преминѣна.

2. Тай е часъ преображенїя, разрѣшенїя и одлазка къ божественомъ духовима.

3. Тѣло ти почива у нѣдру матере земље, и на њој ниче цвѣће и зелениште. Оно мало по мало трулећи постає прахомъ, и саединjava се умилно съ његовомъ природомъ.

4. Претужно срдце са свима бригама и суетнимъ желяма преминује, а велики и слободни духъ одлази нагло отцу свѣтlosti, ступа у редъ духова, гдј се више никакова тама, и никакова ноћи ненаходи!

5. Ето! како свашта почива у безкрайности! како тихо пролазе облаци, и како тихо сјаји сунце!

6. Велики и вѣчни отацъ, као изворъ непрекидне и неоцѣниме любави, у среди њи находити се, задовољава и утѣшава све, и никакав се поредъ њега гробъ ненаходи.

7. Блажени почивши! Њима више никакав болъ недосаћује! И ако ти боренъ недобије истогъ дана коначъ, ипакъ време пролази, и часъ се престанка приближује! И чимъ заспиши, престаје и последнији болъ!

8. Да, страсти твоје добијају чудно коначъ! У путу разстанка прима те тишина, а дана припеке прима вечерњи умиљни часъ.

9. Али немој сравњавати смртъ праведногъ са смрћу грѣшника.

10. Читао си више пута о једномъ или другомъ, да є мирно сматрао смртъ, и да є предао душу спокойно. Па мыслиши да бы и ты сматрао исту съ таковимъ равнодушіемъ, кадъти напрасно дође?

11. Али у овомъ се свѣту јошти вије одкрило, шта є мучило внутреность человека, премда се спољашность мирна показываше.

12. Та є његова мирноћа вальда била само последњи дѣјство драме неке срећно испадше, или тупостъ старости, или слабость нека духа, кое се чинише сматраюћима као спокойно предавање духа нѣдру смрти.

13. Колико є неизмѣрима величественость блаженства, толико є смртно средоточије осуђења.

14. Неизмѣрима вѣчитостъ, која непознає почетакъ и коначъ, есть найвећи и найхрабріј благословъ човеку; а кадъ овай злоупотребљава животъ, онда найвећа клетва.

15. Немој прелазити у друго обилиште съ тежкимъ и горкимъ грѣховима! Ђръ є немогуће да получиши услађење безсмртїа! И почемъ си могао да се тога посредствомъ добродѣтельни удостоишъ, постаешъ вѣчно несрѣдњимъ збогъ твоји грѣхова.

16. Вѣчностъ! О, шта є вѣчностъ? која тако покорава, узколебава и устручава човечији гордый умъ?

17. Човечији духъ може разсудити свако ограничено теченїе и опредѣлително време, ма колико била она неизбросна, али вѣчностъ є преко тога више, и преудалѣна одъ човечијегъ ума!

18. Она неимаюћи почетка, неможе ни конца имати. Њина неизмѣримостъ неможе ни да се умножи, нити да се раздѣли, нити пакъ да јој се дода. Покушай да што одъ ње одбіешъ, па ћешъ у пуной мѣри познати, да се сутно трудишъ.

19. Одби одъ ње милионе, додай јој толико времена, колико можешъ себи представити, ипакъ она остаје у цѣлости и неумалѣна, као што є и пре била. Дакле свакиј ти є помысао бесполезанъ и суетанъ.

20. Помисли дубљ о њој, па ћешъ се збунити, и познатћешъ, да ти се мозакъ збуњава одъ некогъ претежкогъ бремена.

21. Познатћешъ једномъ, да ти мысао преступа границу, и да є немогуће да упозна створенъ свогъ створитеља. Дакле осећашъ изъ дубљине, да си се чувствомъ суете покорио, осећашъ, велимъ, неописану величественостъ Божества. Знай дакле, да є човекъ теченїе времена; а вѣчностъ Богъ!

Стеріја М. Јуна.

ГРѢШНИЙ МОНАХЪ.

Некиј монахъ, путуюћи по Скити пустинији Египетской, прочује, да се тамо једанъ лѣкаръ налази, кога намѣра посѣтити; кадъ га посѣти, запита га лѣкаръ: „Чега си ради овамо дошао нашъ добрији брате?“ На кое му монахъ одговори: „Я самъ дошао да те пытамъ, имашъ ли ты

таковы трава, коима бы се одъ многи грѣхова излѣчiti мого? „На кое му лѣкарь одговори, да има, и каже му: „Иди, па узми корень духовнога божества, стабло цѣломудрія, гране трпѣнія, лишће молитава, и цвѣтъ смиренія; ово све смѣшай, стуци у ступи послушанія, метни у лонаць добрѣ савѣсти, наспи водомъ суза твои, и поклопа любави къ Богу и ближнѣму твомъ, па онда постави тай лонаць на троножаць (сапакъ) вѣре, и пропири пламенъ божественне желѣ; па кадъ се добро скуча, онда изаспи све то у чашу разсуђенія, причести се кашикомъ показанія, и обриши се марамомъ изповѣданія, и тако ћешь се очистити одъ многи твои грѣхова!“ Монахъ примивши овай лѣкъ за нѣгову душевну болесть, благодари лѣкару, и съ тымъ се разстану.

Н. С.

А Ф О Р И З А МЪ.

Нова є година мостъ, кои насъ одъ дана рођеня води къ дану смрти; па овай мостъ ступамо као весели безбрижни младићи, а оставамо га као згурени старци; животомъ платимо царину на мосту.

БЛАГЕ ЖЕЉ ЗА ГОДИНУ 1847.

ПРИЯТЕЛИМА И НЕПРИЯТЕЛЬМА.

Желимо свакој женској, кој јоштъ неноси на руци златанъ прстенъ, мужа, кои є богатъ и добра срца.

Желимо свакој младоженци вредну домаћицу са добрымъ миразомъ, а покрай тога и безъ — кућевнога пријатеља!

Желимо свакој фашангскомъ юнаку цѣло художество галванопластике, или даръ, у фашангу последњу кошулу позлатити.

Желимо свакој лакомысленику, кои се радо задужује, какавъ подашнији домъ, баремъ заложнији.

Желимо свакој лѣкару — дуговѣчне паціенте; пуну гробља, и за дванаестъ мѣсеціј преко године сасвимъ маошне колерице.

Желимо свакоме адвокату, да се люди посвађају, па да они доста посла имају.

Желимо свима практикантима много отворены званіја и добре чизме — да могу свой карђеръ прећи.

Желимо свакомъ оратору бржу рѣку бесѣде, ал' никада реуматическу влагу у зубма, кадъ до говора доће.

Желимо свакомъ Французу за Dejeuner à la fourchette свога Abd-el-Kader fricassé.

Желимо свакомъ Србину, да оно задржи, што є увѣкъ притежавао, вѣрностъ, отечестволюбіе, поштеније — и искрено срце.

Желимо найпосле баремъ једну хиљду пренумеранта на новине наше, учреднику нашемъ неколико ревностни садѣлателя, любавь, участіе и пріятельско мышљење свијо нѣговы господе коллега.

Р. С. Т.

Е П И Г Р А МЪ.

Ружа са дѣвкомъ
Сродна є увѣкъ,
Обе с' за шалу,
Обе е' за любавь.

Нѣгуй ружицу,
Венут' ће опетъ;
Люби дѣвицу,
Бразо се мѣња.

Зато є дѣвка
Сродна са ружомъ;
Обе с' за шалу,
Обе с' за любавь.

А. Н.

РАЗРѢШЕНИЕ ЗАГОНЕТКЕ.

(Види №² Подувавке.)

Свѣћа. Јрѣ є силна и пуну собу зато, што такову свѣтлость има кадъ гори, да нѣомъ пуну собу напуни вида; а величествена є и важна онѣтъ зато, што маломъ својомъ цѣномъ толику велику помоћи и угодностъ свѣту чини.

Т. В.

Учредникъ Милошъ Поповићъ.

Издаво и печатано у Правитељственой Књигопечатни у Београду.